

Samenvatting van de preek over zondag 30, vraag en antwoord 81 en 82 van de Heidelbergse catechismus

Lezen: Psalm 130 en Mattheüs 22 : 1 – 14

Het is goed om de vraag te stellen voor wie het Avondmaal is ingesteld. Het is immers geen vanzelfsprekende zaak? Het gaat om persoonlijke geloofskennis van ellende, verlossing en dankbaarheid (zwart, rood, wit).

Thema: *Voor wie is het Avondmaal?*

1. voor wie het wel is

Het gaat bij het beantwoorden van deze vraag niet alleen om dingen aan de buitenkant, maar in de eerste plaats om de binnenkant: ons hart.

Het Avondmaal is voor allen 'die zich vanwege hun zonden mishagen'. Er staat niet: voor uitverkorenen, bekeerden. De diepste vraag is: heb ik de Heere Jezus nodig gekregen?

Mishagen vanwege je zonden. Dat is niet hetzelfde als een algemeen menselijk schuldbesef ('iedereen maakt fouten'). Het is ook niet: een hekel aan jezelf hebben als schepsel van God, want we mogen dankbaar zijn dat de Heere ons geschapen heeft (zie de lofzang in Ps. 139).

Het is: je kunt het van jezelf niet meer hebben dat je de goede God zo'n verdriet hebt gedaan. Daar krijg je berouw over. Dat bewerkt de Heilige Geest.

Psalm 130 gaat leven: 'Als U, HEERE, op de ongerechtigheden let, Heere wie zal bestaan?'

Dat is meer dan een vluchtige indruk die voorbij gaat, zoals bij stadhouder Felix (Hand. 24:25). Als de Heilige Geest doorwerkt in je hart, kun je niet meer op de oude voet verder. Ik leer mijn zonden zien als eerroof van God, als heiligschennis.

Zo bewerkt de Geest een droefheid overeenkomstig de wil van God (2 Cor. 7). Dat wil zeggen: een verdriet over de zonde, naar Gods wil en op God gericht. Wat heb ik Hem aangedaan? Door de liefde van God in mijn hart ga ik schuld belijden en wordt mijn 'ik' gebroken. Dat gaat levenslang door.

Dat heeft alles met het Avondmaal te maken. De dood van Jezus, waaraan we bij het Avondmaal denken, was nodig vanwege mijn zonden.

Maar er is meer. 'Maar bij U is vergeving' (Psalm 130). Ik mag 'nochtans' vertrouwen op Gods vergeving. Nochtans: ondanks alles, en toch, tegen de klippen op.

Het is goed om te bedenken dat niet mijn geloof zo zeker is, maar Gods belofte! Op de belofte van vergeving door Jezus' bloed mag ik bouwen. Het gaat niet om een speciale bekeringsweg, maar om het vluchten tot Hem. 'Ik hoop op Zijn Woord' (Psalm 130).

Kijk dan maar naar de garantiebewijzen van Gods beloften in het Avondmaal.

Dankzij die belofte mag ik zeggen: zelfs de overblijvende zwakheid is met Zijn lijden en sterven bedekt. Dat wil zeggen: alle afdwalingen in je leven nadat je de Heere als Redder leerde kennen.

Dat kan aanvechting geven, als je weer zondigt: toch nog verloren? En toch: ook die zonde is voor Gods aangezicht bedekt (Psalm 32). Schuil achter de Heere Jezus, dan ziet God uw zonde niet meer (Num. 23:21).

Daar ligt de vrijmoedigheid om Avondmaal te vieren.

Wie oprecht naar schuldvergeving verlangt, zal ook verlangen naar levensvernieuwing. De Heere geeft vruchten, door de geloofsgemeenschap met Christus, vooral de liefde.

'Beproof uzelf, of u in dit geloof bent' (2 Cor. 13:5): of uw levenselement in Christus ligt, zoals een vis z'n element in het water vindt.

2. voor wie het niet is

Er worden verschillende categorieën mensen genoemd voor wie het Avondmaal niet is.

Allereerst: hypocrieten, mensen met een masker op. Ze doen alsof ze gelovig zijn, maar hun hart is niet oprecht. Ze hebben de naam dat ze leven, maar ze zijn dood. Verder: mensen die zich niet met een oprecht hart tot God bekeren: ze koesteren bewust bepaalde zonden en weigeren zich daarvan te bekeren.

Zulke mensen eten en drinken zichzelf een oordeel (1 Cor. 11:29). Daar staat niet: *het* oordeel. Daar kan het wel op uitlopen, maar het ging in Corinthe om iets anders. Omdat de verhoudingen in de gemeente scheef lagen en mensen toch Avondmaal vierden, liet de Heere Zijn oordeel merken door buitensporig veel situaties van ziekte en sterven.

Nu moeten we voorzichtig zijn om dat in allerlei situaties vandaag zomaar door te trekken. Het was hier aan Paulus rechtstreeks geopenbaard. Maar we zien wel deze lijn: op een verkeerde, onwaardige manier Avondmaal vieren kan grote gevolgen hebben.

Op een dubbelleven – aan de buitenkant vroom, aan de binnenkant je eigen weg gaan – kan nooit zegen rusten.

De kerk moet wel oordelen over openbare zonden (zie zondag 31), maar het binnenste van het hart is ons onbekend – daarover oordeelt alleen de Heere.

Het Avondmaal mag een voorproefje zijn van de bruiloft van het Lam.

Zie de gelijkenis in Mattheüs 22. Het bruiloftskleed is gratis te krijgen; het wordt aangereikt.

Dat bruiloftskleed ziet op het bekleed worden met de verdiensten van Christus.

Er kwam er één aan tafel zonder bruiloftskleed. Hij meende het niet nodig te hebben.

Maar zonder bruiloftskleed kunnen we niet aan de tafel van de Heere komen. Dan word je, als het niet verandert, voor altijd buitengesloten.

De Heere reikt het aan. Némen wij het aan?

'Alle dingen zijn gereed; kom tot de bruiloft!'

Enkele vragen voor persoonlijke of gemeenschappelijke bezinning

1. Wat is het verschil tussen een gezond en een ongezond schuldbesef? Waar kun je aan merken dat het schuldbesef echt is?
2. Waarin ligt voor de eerste keer en voor alle keren daarna de vrijmoedigheid om Avondmaal te vieren? Wat trekt u naar het Avondmaal, of wat houdt u tegen? Wat hebt in dit opzicht geleerd van de preken over dit onderwerp?
3. Op welke manier kunnen we onszelf beproeven? Hoe geeft u daar in uw eigen leven vorm aan?
4. Wat spreekt u het meest aan in de gelijkenis van de Koninklijke bruiloft? Welke lijnen ziet u naar het Avondmaal?

Voor de kinderen: lees nog eens de gelijkenis in Mattheüs 22 : 1 – 14 en beantwoord de volgende vragen:

- a. Wie bedoelt de Heere Jezus in vers 2 met de koning?
- b. Wat bedoelt Hij met de bruiloft?
- c. Welke mensen mogen er komen?
- d. Wat bedoelt de Heere Jezus met het bruiloftskleed in vers 11 en 12?

